

KONU SERBEST*

Davetiniz için müteşekkirim, seve seve fakat aynı zamanda hayretler içinde kabul ettim, insanın kendi evine davet edilmesi pek de görülmüş şey değil ne de olsa. Kıbarlık olsun diye söylenmiş laflar gibi geliyor kulağa ama söylediklerim kesinlikle doğru ve size bunu kanıtlayacağım.

Neredeyse tam sekiz yıl önce bu fakültenin beşinci katındaydım, yanımda bavulumla bir bankta oturmuş sigara içiyordum – bu sahnede öyle sıradışı bir şey yoktu, zira o zamanlar binanın içinde sigara içilebiliyordu, yani en azından tümüyle yasak değildi, ayrıca yanımda bavul olmasında da bir gariplik yoktu, çünkü çoğu zaman derslerim için yanımda kitap taşıydım. Gerçi o bavul biraz abartılıydı belki, bir çanta ya da büyük bir sırt çantası yeterli olur, işimi gördü ama o zamanlar bir mucize gibi gördüğüm o döner tekerlekli siyah bavula bayılıyordum, hâlâ da bayılıyorum.

* 30 Mayıs 2016'da Diego Portales Üniversitesi İletişim ve Edebiyat Fakültesi'ndeki Cátedra Abierta en Homenaje a Roberto Bolaño (Roberto Bolaño Onuruna Serbest Kürsü) etkinliği kapsamında düzenlenen konferansta okunmuştur.

Bu konularda uzman değilim ama döner tekerlekli bavulun bu kadar geç icat edilmiş olmasını aklım almıyor. Önce tekerlek icat edildi, ilk icat edilen şeydi ve muhtemelen tarihin ilk çağlarında ya da tarihöncesi çağlarda da bavul icat edildi, fakat bu iki icadın yollarının kesişmeden onca zaman bir arada var olması ve tartışmasız bir başarıya ulaşan döner tekerlekli bavulun ancak birkaç yüzyıl sonra icat edilmesi anlaşılır şey değil.¹

Neyse işte, dediğim gibi bu fakültenin beşinci katında yanımda o pek sevgili bavulumla sayısız kez öğrencilerimi beklemiştir ve muhtemelen her seferinde de bir öğrenci bana o klasik, “Ne o, yoksa evden mi atıldınız?” esprisini yapmıştır. Gelgelelim sekiz yıl önceki o öğleden sonra sadece beş dakika içerisinde bir değil, iki değil, tam üç öğrenci yanımdan geçerken hafif şaka yollu bir şekilde aynı şeyi farklı biçimlerde ifade etti: “Baksana, bizim hoca evden ayrılmış”, “Baksana, bizim hocayı evden atmışlar”, “Baksana, bizim hoca okulda yaşıyor”... Her seferinde gayet doğal bir şekilde, başımı hayır anlamında sallayarak ve gülümseyerek karşılık verdim, tabii ki onlara ne bunun doğru olduğunu, ne tam da o öğleden sonra evden ayrıldığımı ne de en azından birkaç saattir hakikaten okulda yaşıyor olduğumu söyledim.

¹ Paolo Sorrentino'nun *Olmak İstedğim Yer (This Must Be the Place)* filminde Harry Dean Stanton tarafından canlandırılan Robert Plath adında, tekerlekli bavulun mucidi olduğunu söyleyen bir karakter var. Anlaşılan o ki Bay Plath diye biri gerçekten de varmış ve gerçekten de *rollaboard luggage*'i, yani tekerlekli bavulu icat etmiş, 1987'de patentini almış ama esasında bavullarla tekerlekleri birleştirmeyi 1970 yılında Bernard D. Sadow adında biri akıl etmiş. Her halükârda önemli olan şu: *Olmak İstedğim Yer* filminden de öte bir film, gerçek bir başarıya.

Dolayısıyla bu fakültede kendimi evimde hissettiğimi söylediyimde bunun ne denli doğru olduğunun anlaşıldığını umuyorum. Hiçbir zaman atılmadığım ve hiçbir zaman ayrılmadığım bir ev hem de. Şimdi sanki kendi kendimi bir şeyler yiyip içmeye davet etmişim ve bir parçam yemek odasında, kurulu sofranın başında sabırla bekliyormuş da öbür parçam ekmek satın alıyor ve avokadoları eliyle yokluyormuş gibi hissediyorum – konuşuyor olmanın yanı sıra dinleyicilerin arındaymışım gibi hissediyorum, bu yüzden de konuşmacının söylediklerine itibar etmiyorum ama bu iyi bir şey esasında, çünkü bir öyküyü, bir romanı ya da her ne yazıyorsam onu hangi kriterler doğrultusunda yazıyorsam bu metni de öyle yazıyorum, yani sıkılmama maksadıyla, ödünç alınmış yazıların otomatik pilotundan sakınarak, insanın bizzat kendi yazdıklarında neredeyse fark edilmez bir şekilde beliriveren rutin alışkanlıklardan uzak durarak. Bu konferans için benim gibi birinin, yani anlaşıldığı kadarıyla onulmaz bir dikkat eksikliği teşhisi konmuş birinin bile ilgisini çekebilecek nitelikte bir konuşma metni yazmak istiyorum.

Daha genel anlamda ele alırsak, insanın kendi evine davet edilmesi bir sitem, hani öyle çok da gizli saklı olmayan bir ironi, bir “Konuşmamız lazım” iması içerir. Bu yüzden de daveti kabul eder etmez derhal, panik içinde, Ne hakkında konuşmamız lazım, ne hakkında konuşmam lazım, bu konferansın konusu ne, diye sordum ama aslında gerçek bir soru değildi bu, zira cevabını biliyordum – dediğim gibi epeydir, on iki yıldan fazla zamandır buradayım ve tabii ki 2007 yılının ilk aylarında oturup da, daha doğrusu ayakta durup da, bu kürsü etkinliklerinin ilkini, Ricardo Piglia'nın konuşmasını dinlediğim o sabahı hatırlıyorum, üstelik sonrakilerde de hemen her zaman

dinleyiciler arasındaydım, hatta birkaç seferinde hayran olduğum yazarları takdim etmekle görevliydim. Gerçek bir soru değildi; bu etkinliğe davetli olanlardan serbest bir konu hakkında konuşmaları istendiğini biliyordum elbette: Konuşmamız gerekiyor ama serbest bir konu hakkında konuşmamız gerekiyor.

Şimdi düşünüyorum da, konuşmacı için konunun serbest bırakılması epey tuhaf bir şey aslında. Biz yazarlar genellikle *boom* hakkında, Latin Amerika, Şili ya da Santiago edebiyatının güncel durumu, geleceği, yeni eğilimleri, yeniden doğumu ya da ölümü hakkında veya edebiyat eleştirisinin içinde bulunduğu buhran, edebiyat eleştirisinin mevcudiyeti hakkında konuşmak üzere çağırılırız ve her ne kadar kendimizi tekrarlama riskimiz gitgide artsa ve kaçınılmaz bir hal alsın da bu davetleri hemen her zaman kabul ederiz, çünkü biz bir topluluğuz, öyle ya da böyle iyi vakit geçiririz, hiç değilse birbirimize arkadaşlık ederiz, ki bu da *nerd* olduğumuzu söylemenin başka bir biçimi aslında, çünkü mesela Latin Amerika edebiyatının geleceği bizi gerçekten de ilgilendiriyor, gerçi bu konferansları vermeyi ya da bu konferanslara katılmayı daha az şaşaalı başka sebeplerden dolayı da kabul ediyoruz muhtemelen. Ne de olsa ikinci kadehin ardından en kötü kırmızı şarap bile insana güzel geliyor.

Sizlere bir öğretmenin yaratıcı olmaktan ve muhtemelen öğretmen olmaktan da usandığı herhangi bir sabahın söz etmek istiyorum. Öğretmen ödev vermeden önce bir anlık tereddüt yaşıyor, çünkü öğrencilerden yaz ve kış tatili, hatta hafta sonuyla birleşip uzayan başka bir tatil, milli bayram, Noel, Iquique Muharebesi ve Rancagua Muharebesi hakkında yazmalarını istedi zaten, dolayısıyla da onlara istedikleri herhangi bir konu hakkında yazmalarını söylemekten başka çaresi

kalmadı ve böylece o kaypak “konu serbest” kavramı tüm sınıfa yayılıverdi, beklenmedik bir anda aşırı dozda verilen bir özerklik gibi bir şey bu; bir ödül ama aynı zamanda bir sorun da, çünkü her halükârda yazmak zorundalar, mecburi bir serbest konu söz konusu – öğretmen sınıfta ağır ağır dolaşüyor, teoride sessizliği sağlamaya odaklanmış durumda ama belki de ay sonunu nasıl getireceğini ya da bir türlü yakınlık kurmayı başaramadığı matematik öğretmenini düşünüyor ve o kırk beş dakika boyunca öğrenciler bir şeyler yazıyor, herhangi bir şey, ne olduğu önemli değil, sıkıntı yok: Konu serbest nasıl olsa.

Serbest konuya mecbur bırakılınca bir parça kaygıyla konumuz olmadığını fark ettik ama sanıyorum bir cümlenin bir diğerini çağırıldığını ve hikâyenin esrareniz bir şekilde çözüldüğünü de hissettik. Bir konuya ihtiyacımız olmadığını, yazmanın susmanın gürültülü bir biçimi olabileceğini fark ettik; yazmanın o ani diyalog kurma, münasip ve zekice bir şey söyleme mecburiyetini ertelemek olduğunu, bir diyalog vaadiyle miskinlik ettiğimiz yoğun mu yoğun bir anda şimdiki zamanı durdurmak olduğunu anladık. Yazarken basit, havai, aptal, sıkıcı, insafsız, itirafçı olabileceğimizi kavradık. Violeta Parra'nın dediği gibi, fark ettik ki “dindirir yazı / ruhtaki ayazı”.

Sonra, çok sonra, yazdıklarımızı bir arkadaşımıza veya *edebiyattan anladığı* söylenen birine göstermek için duyulan o hemen her zaman çapraşık, cüretkâr ve netameli arzu belirlediğinde ya da yazdıklarımızı bir kitapta yayımlama, sosyal medya duvarlarından birine yapıştırma veya –denize şişeyle mektup bırakmanın postmodern bir türü ve hakikaten çaresiz bir eylem olsa da– uygulamalarda iletişimde olduğumuz basbayağı tüm kişilere e-postayla gönderme zorunluluğu bize hükmetti-

ğinde, işte ancak o zaman, yazdığımız şeyin ilk kez okuru olarak davranmaya başladığımız zaman konular belirir, belki de metinlerimizden geriye dönük bir şekilde bahsettiğimizde hakir görürüz onları, yazmaya niyetlendiğimizden başka bir diyaloga razı geliriz: Yazdıklarımızı çevirir, yazdıklarımıza ihanet ederiz. Buna karşın yaratım o konu noksanlığından beslenir. Belgeyi açıp da ne dediğimizden hiçbir zaman bütünüyle emin olmadan, konunun belirsizliğiyle kahrolarak, fakat konuyu bilmesek de yazarken bir şey yapıyor olduğumuzu kati surette bilmenin, orada kesinlikle bir şey, muhtemelen değerli bir şey, gerçek değerinden tekrar tekrar şüphe ettiğimiz ama artık el çekemeyeceğimiz, nasıl el çekeceğimizi bilmediğimiz bir şey olduğunu bilmenin saadetiyle aylar hatta yıllar geçirebiliriz.

Üzerinde günlerce, aylarca, yıllarca çalıştığımız metnin bize sonradan yayımlanabilir görüneceğinin garantisi yoktur. Yazdıklarımız daha önce yayımlanmış olsa ve kendi kendimize yaptığımız bu konuşmalara ilgi duyabilecek insanlar olduğunu bilsek bile yayımlama maksadıyla yazılmaz. Dinleyiciler arasında oturan parçam bu tarz beyanlara itibar etmiyor, zira kitabı yayımlanan birisi bir tür meşruiyet kazanmıştır ve bir bakıma, hiç kimseyle konuşmadan saatler geçirmeyi beraberinde getiren o hezimete uğrama yetisini kaybeder. Bu güvensizlikle yüzleşmek için şimdi, üzerinde aylarca çalıştığım ama sonradan yayımlamamaya karar verdiğim ve varlığı bir şekilde bana yadsınamaz olduğu kadar sorunlu da gelen metni okumaktan başka bir çözüm yolu göremiyorum. Nasıl ki bize *romanın ne hakkında* diye sorduklarında akla yatkın tek cevap *oku* ise, başarısız metinlerden bahsetmenin tek yolu da onları göstermek, başarısızlığı açıkça ortaya koymaktır.

Madem kendimi evimde hissediyorum ve madem konu

serbest, şimdi sizinle başarısız bir metni, yayımlamak istemediğim bir metni neden paylaşmayayım ki? Aptala yatmayayım. Hoşnut olmadığım ama olmak istediğim (sevmek istediğim) bir öykü belki sadece burada, bu konferans kapsamında var olabilir ve var olmayı hak ediyordur. Kim bilir, belki de şimdi sanki hoşuma gidiyormuş gibi okuyabilirim, böylece metin de ben de huzura ereriz. Adı “Aşkdan Sonraki Aşk” (adı da canımı sıkıyor aslında ama böyle koydum işte, ne yapalım). Umarım şimdi sizinle paylaşarak nihayet onu ortadan kaldırır ve bir ihtimal unuturum da.

[“Aşkdan Sonraki Aşk” öykü okuması.]²

Bu öykünün neden başarısız olduğunu gayet iyi biliyorum, çünkü tüm yazım süreci boyunca düşünmeyi bir an olsun bırakmadım. Kendimi anlatıya, anlatma hazzına teslim ettim elbette ama bir an olsun kontrolü tamamen kaybetmedim; bizi niyet ettiklerimizin ve varsaydığımız kabiliyetlerimizin çok ötesine taşıyan o sıcaklığa da deliliğe de ulaşamadım. İnsan kendi esprisine gülebilir ama bazen, tıpkı bu durumda olduğu gibi, metin esasında hiçbir şey demez, hiçbir şey eklemes, hiçbir işe yaramaz. Öyküyü bir türlü bitiremedim, belgeyi her açışında acaba ilkyardımda direktsem mi yoksa son duasını mı etsem, bir türlü karar veremiyorum. Sanki umursamıyordum gibi az önce sizlere takdim ettim onu ama elbette umursuyorum, az önce sizler için okudum ve düzgün okumaya, kulağa düzgün gelmesine uğraştım. Ne varlığını ne de onu azat etmekten, teslim etmekten âciz oluşumu yadsıyabilirim. Asıl

² Bkz. ss. 61-73.

niyetim parodiyi sadece bir çıkış noktası olarak kullanmak ve sesin keyfince, özgürce kendi rotasını çizmesiydi. Bütünüyle manasız ve kısmen aptalca sonlanabileceğini öngörmüş olsam da yazım esnasında öykünün öngörülmedik yerlere gidebileceğini düşünmüştüm; bir şey olsun istedim ama olmadı işte.

Çok daha uzun bir açıklama yapabilirdim ama fazlasıyla basit bir duyguyu mantık çerçevesinde değerlendirmek de istemiyorum: Metin beni ikna etmedi. Daha da basit bir şekilde söyleyecek olursam, ne anlatıcı ne karakterler ne de bu öyküyle ilgili herhangi bir şey tam anlamıyla hoşuma gidiyor. Öyküdeki kimi esprilerden de hazzetmiyorum ama onları siler ya da yerlerine başka bir şey koyarsam adaletsizliğin bangır bangır bağırdığını hissedecektim. Dediğim gibi, bu öykünün varlığını yadsıyamam. Öyküyü ortadan da kaldıramamam, ki metinleri yok etmekte üstüme yoktur gerçekten. Sanıyorum, itiraf etseler de etmeseler de, tüm yazarlar aynı şeyi yaşıyor. Ya da belki de yaşamıyordur, belki de kendimi dışlanmış hissetmemek için ben öyle tasavvur ediyorum. Kitapları sabit ve şaşmaz bir yöntemin semereleriymiş gibi görünen yazarlara hayranım. Profesyonel yazarın, Mario Vargas Llosa usulü, söylemini aktarıırkenki o kendinden emin hali beni huzursuz ediyor. İroniyle söylemiyorum bunu ama muhtemelen hasetle söylüyorum, daha disiplinli ve daha az saplantılı biri olmak isterdim zira. Her gece günün anlamlı geçtiği kanısının, ilerlediğimi ve bunun her sabah, birkaç oturuşta, şöyle güzel bir romanın uzun mu uzun sayfalarını tamamlamak üzere bir litre kahve, birkaç sigara ve sırt ağrısı için birkaç yakıyla bilgisayarın başına geçme meselesi olduğunu bilmenin verdiği rahavetle uyumak harika olurdu doğrusu.

Vargas Llosa'ya gelince, üç yıl önce *El País* gazetesinde Leila Guerriero'nun muhteşem kitabı *Plano americano* (Amerika Haritası) hakkında yazdığı eleştiri yazısını okudum. Kitabı ulu-orta övüyordu, ki bu beni şaşırtmadı, başka bir Nobel'li ismi zikretmek gerekirse Barack Obama'nın da bu kitabı övmesi beni şaşırtmazdı. Fakat söz konusu yazıda şaşırtıcı bir şey vardı, yazı şöyle başlıyordu: "Aylar sonra ne zaman Madrid'e ya da Lima'ya dönsen evde beni iç karartıcı bir manzara bekliyor oluyor: hiçbir zaman hepsini okumayı başaramayacağım ve ancak birkaç tanesi için yanıt yazabileceğim bir kitap, paket, mektup, e-posta, telgraf ve mesaj piramidi." Bu girişin maksadı bizi bahsi geçen sipariş edilmemiş gönderilerin arasında Leila'nın kitabının bulunmasına hazırlamak elbette. Bu imgeye bayılıyorum, ayrıca Vargas Llosa'nın muhtemelen yazmaya odaklanmak için e-postadan uzak durabilmesini takdire şayan, gıpta edilesi buluyorum, gerçi, doğru anlıyorsam, yalnızca bu evlerden birindeyken mesaj alıyor ve her nedense Madrid'deyken gelenlerle Lima'dayken aldıkları aynı değil; bence bu tam bir muamma. Her neyse, kafamı asıl karıştıran şu: Gerek Madrid'deki gerekse Lima'daki evinde Vargas Llosa'ya bilmem kaç tane telgraf geliyor, oysa ben telgrafın çok uzun zaman önce tarihe karıştığını zannediyordum. Birkaç hafta önce Vargas Llosa bu üniversitede on bir tane falan konferans verdiğinde bu telgraflarda ne yazdığını, telgrafları kimin, nereden gönderdiğini sormak için keşke dinleyicilerin arasında olsaydım. Şöyle şeyler hayal ediyorum:

NOBEL TEBRİKLER (STOP)

KONFERANS KENT KÖPEKLER MUHTEŞEMLER (STOP)

SON ROMANLAR DEĞİL (STOP)

ŞİLİ'YE KONFERANSA GELİN (STOP) EN İÇTEN
DİLEKLERİMLE (STOP)

SENİN YÜZÜNDEN YÜZBAŞI OLDUM (STOP) ELİME
GEÇİRİRSEM SENİ ÖLDÜRECEĞİM (STOP)

ÖNSÖZ RİCA EDİYORUM (STOP) ŞİİR KİTABI
YALNIZLIK SEVGİSİZLİK ÖLÜM (STOP) ŞİMDİDEN
TEŞEKKÜRLER (STOP)

MANUEL PUIG'İ TERCİH EDİYORUM (STOP)

Kusura bakmayın, belki pek çoğunuz telgraf nedir bilmiyor bile. Telgrafın tarihi konusunda ben de uzman değilim esasında, hayatımda sadece iki telgraf aldım –ikisini de doğum günümü kutlamak üzere anneannem gönderdi, işin ilginç yanı şu ki ikisi de birkaç saat arayla aynı doğum günüm içindiben faks kuşağındanım fakat o mesajların karakteristiği üzerine kafa yorduğumu hatırlıyorum: o bunaltıcı ileti dizisi, mors alfabesinin dans edilmesi mümkün olmayan ama bir şekilde bulaşıcı ritmi, bilhassa da birkaç peso az ödemek gibi mantıklı bir sebepten insanı kimi kelimeleri kısaltmaya, ekleri ve edatları kullanmamaya mecbur bırakan, anlaşılabilirlik sınırlarını zorlayan dilsel ekonominin yarı eğlenceli etkisi. Telgraflar haberleşmenin haikuları gibiydi, gelgelelim lirizmden bütünüyle uzak olmaları bir yana, telgraf almak gerçek hayatta genel olarak kötü haberi, kurgudaysa –kovboy filmlerini düşünüyorum– bir silahşor tutmayı akla getiriyordu.

Vargas Llosa'nınki herhalde bir sürçme, telgrafların var olduğu dünyaya duyulan nostalji patlaması gibi bir şeydi, tıpkı

La civilizaci3n del espect3culo (G3steri Medeniyeti) adlı kitabında buyurduğu gibi, Batı k3lt3r3n3n 3l3m3yle kafiyeli bir nostalji. K3lt3r3n mevcut t3m tezah3rlerine, basına, 3zellikle de magazincilere –pek araştırmadığı halde– husumet g3sterdiği o denemeyi yazdığında yazarın ne denli 3zg3n olduğunu hayal etmek bile istemiyorum, 3te yandan ironik bir Şekilde magazinciler sayesinde Vargas Llosa'nın artık o kadar 3zg3n olmadığını da biliyoruz.

Telgrafları 3zlemiyorum ama elbette yirmi yıl 3nce olduğum, Şu anki halimden yirmi kilo daha zayıf olan o genę adamı, 3rneğin Vargas Llosa'nın romanlarını ağzım açık okuduğum o zamanları 3zliyorum, geręi telgrafın retoriğinin c3mlelerimizi gayriihtiyarı bir Şekilde kısalttığı, bizi her bir s3zc3ę3n çok pahalıya patladığına inandırdığı o d3nemi o kadar da 3zlemiyorum. Dil o kadar aklımızı elmişti ki her nefesimizde bir Şey, herhangi bir Şey deme kaygısı vardı ama aynı zamanda y3ksek k3lt3r3n o ket vurucu ağırlığını da hissediyorduk ve makarayı açıp sermeye, bandı uzatmaya karar veremiyorduk bir t3rl3. Fotokopiyle oğaltılmış bir dergide Şiir yayımlamak, bir kitap basmak için aramızda para toplamak; bu verilerle, hiçbir zaman kaybetmediğimiz o kolektif ruhla cesaret bularak s3zde bir kahramanlığa atılmak, minimal ama daimi bir destan yaratmak ne kadar da kolay olurdu. Bu t3r bir nostalji ne illet Şey ama.

Ő3phecilik bizi bunaltmış yahut iimizi bulandırmıştı ama bir Őeye, herhangi bir Őeye ait olmak istiyorduk yine de, belki de bu y3zden Őarkıdaki gitar solosunun ardından, “*I don't belong here,*”³ dendiğinde s3zlerini tam anlamasak da biz de avaz

³ (İng.) Buraya ait değilim. Radiohead'in “Creep” Őarkısından. (.n.)

avaz bağıryorduk. Bir konumuz olmasına ihtiyaç duyuyorduk, öte yandan güya bir nesil olarak bizimle örtüşen konuları kabul etmeye de gönülsüzdük. Ve maalesef bu hiçbir zaman son bulmuyor, nispeten zayıf ve düz, içerik odaklı bir okuma sunmanın ötesine geçemeyen, belirlenip sonra toprakaltı edilen o konu çarkı, anlık yaftalamalar ve kategorilendirmeler, o normalleştirici baskı asla düzelmiyor.

Çoğalmak için yazıyoruz, demişti Fogwill, yazılmamak için yazıyoruz ama yine de yazıyorlar bizi. Yaklaşık bir yıl önce yazdığım, reddedilmiş, başarısız olmuş ve hiçbir zaman yayımlanmadığım, Juan Emar'ın tüm eserleri üzerine yemin ederim ki hiçbir zaman da yayımlamayacağım bir başka metin, "Otobiyografik Roman" aşağı yukarı bunun hakkındaydı. Buyrunuz:

[“Otobiyografik Roman” öykü okuması.]⁴

Size az önce okuduğum metni yazan kişi sinirime dokunuyor, gülünç geliyor bana, metni ise korkunç buluyorum ama aynı zamanda seviyorum da... Bu öykünün parmaklarımdan kayıp giden sonunu seviyorum bir tek. Metin başarısız oluyorsa bunun sebebi konu dışına çıkmayı hiçbir zaman başaramamamdır. Biraz öfkeliydim ve neredeyse farkına bile varmadan, karikatürize ettiğim palavralardan çok da farkı olmayan neşeli bir yakınma kurgulamaya başladım. Gelgelelim öyküyü yeniden okuyor ve gülüyorum, hatta yer yer bayıldığımı da söyleyebilirim. Tıpkı arada sesini sonuna kadar açtığım, eşlik ettiğim, dans ettiğim, hatta koreografi uydurduğum bir şarkı gibi. Ne ki sevmiyorum işte. Neden bahsettiğimi çok iyi bildi-

⁴ Bkz. ss. 57-60.

KONU SERBEST

ğimi zannediyordum ama doğru dürüst bakmıyordum; sanki gözlemediğim, hicvettiğim ya da eleştirdiğim şeyin içinde değilmiş gibi dışarıdan dışarıdan konuşuyordum. Oysa yazmak, birden çok kişinin dediği gibi, kişinin kendisini kalabalıkların içinde görmesidir. Gerçekten emin olduğum pek az şeyden biri de benim o kalabalığın bir parçası olduğum ve dışında kalmak istemediğim. O kalabalığa aitim ve ait olmak istiyorum.

Pekâlâ, sahnede ağlayarak tamamlıyorum artık sözlerimi. Edebiyatta sadece üç, dört, bilemedin beş konu olduğu söyleniyor ama belki de tek bir konu vardır: ait olmak. Tüm kitaplar ait olma arzusu yahut bu arzuyu reddetme üzerinden okunabilir. Bir ailenin, bir topluluğun, bir ülkenin, Şili edebiyatının, bir futbol takımının, bir siyasi partinin, bir rock grubunun, bir rock grubunun fan kulübünün, bir izci ya da Adsız Alkolikler grubunun parçası olmak veya parçası olmayı bırakmak. Bize konu serbest dendiğinde bunun hakkında yazıyoruz; aşk, ölüm, seyahat, sinekler, telgraflar ya da döner tekerlekli bavullar hakkında yazdığımızı zannederken de yine bunun hakkında yazıyoruz. İster şaka yollu ister ciddiyetle, ister şiir ister düzyazı biçiminde hep bundan bahsediyoruz: ait olmak. Ve bu konferansın konusu da bu elbette, bu idi (STOP)